

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
AGENCIJA ZA NADZOR OSIGURANJA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
S A R A J E V O

Na temelju članka 128. stavak (2) točka g), članka 130. i članka 140. stavak (6) Zakona o osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj 23/17), članka 12. Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, br. 22/05, 8/10 i 30/16), članka 15. Zakona o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obveznom osiguranju od odgovornosti („Službene novine Federacije BiH“, broj 24/05), Stručni savjet Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine na 7. sjednici, održanoj 27. 10. 2017., donosi

P R A V I L N I K
o nadzoru

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.
(Uvodne odredbe)

Ovim Pravilnikom se bliže propisuju vrste, način i postupak provođenja nadzora nad učesnicima na tržištu osiguranja (u daljnjem tekstu: subjekt nadzora), postupak izdavanja naloga za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u radu, poduzimanje nadzornih i drugih mjera, rokovi za izvršenje naloga i trajanje mjera sukladno odredbama zakona kojima se uređuje tržište osiguranja, a koje provodi i izriče Agencija za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija za nadzor).

Članak 2.
(Subjekti nadzora)

Subjekti nadzora su:

- Društva za osiguranje,
- Društva za reosiguranje,
- Podružnica društva za osiguranje i reosiguranje sa sjedištem izvan Bosne i Hercegovine,
- Podružnice društava za osiguranje iz Republike Srpske koje su registrirane u Federaciji Bosne i Hercegovine,
- Društvo za osiguranje u Brčko Distriktu koje izabere nadležnost Agencije za nadzor,
- Posrednici u osiguranju,
- Zaštitni fond Federacije Bosne i Hercegovine,
- Ovlašteni aktuari i
- Povezane osobe definirane zakonima iz oblasti osiguranja.

Članak 3.
(Predmet nadzora)

- (1) Pod nadzorom u smislu ovog Pravilnika podrazumijeva se uvid u zakonitost rada i postupanja subjekta nadzora, te naganje i provođenje upravnih mjera radi sprječavanja i otklanjanja nezakonitosti u izvršavanju zakona i podzakonskih akata iz oblasti osiguranja i akata subjekta nadzora.
- (2) Pored odredbi iz stavka (1) ovog članka, pod nadzorom se podrazumijeva i uvid u postojanje i primjenu akata i procedura u subjektu nadzora i postupanje po naloženim mjerama za otklanjanje nepravilnosti i nezakonitosti u poslovanju subjekata nadzora.

- (3) U okviru nadzora Agencija za nadzor prati i zahtijeva trajnu ispunjivost obveza iz osiguranja, a u okviru toga posebno na stvaranje dostatnih osigurateljno-tehničkih pričuva i ulaganje u odgovarajuću imovinu.

Članak 4.

(Ovlaсти Agencije za nadzor)

- (1) Agencija za nadzor provodi nadzor nad subjektom nadzora po službenoj dužnosti.
- (2) Radi obavljanja poslova pregleda poslovanja, Agencija za nadzor može ovlastiti i ovlaštenog revizora i/ili ovlaštenog aktuara ili drugu stručno osposobljenu osobu.

Članak 5.

- (1) Nadzor nad subjektom nadzora provode ovlaštene osobe Agencije za nadzor.
- (2) Ovlaštene osobe Agencije za nadzor su dužne, povjerena ovlaštenja izvršavati savjesno, nepristrano i profesionalno, pridržavajući se svih važećih propisa, pravila struke i Etičkog kodeksa Agencije za nadzor.

Članak 6.

(Obveza davanja informacija subjekta nadzora)

- (1) Subjekt nadzora je dužan Agenciji za nadzor, u propisanim rokovima, dostavljati propisana izvješća i podatke, te ovlaštenim osobama Agencije za nadzor omogućiti pristup u poslovne prostorije, osigurati odgovarajuće prostorije i zaposlene, dati na uvid i odmah dostaviti traženu dokumentaciju i isprave, omogućiti pristup i uvid u elektronska i druga sredstva komunikacije, instalirana kod subjekta nadzora, baze podataka, spise, poslovne knjige i drugu dokumentaciju, dati izjave u usmenoj ili pisanoj formi o okolnostima ili činjenicama bitnim za obavljanje nadzora te izjašnjenja na zapisnik i osigurati sve ostale uvjete za nesmetano provođenje nadzora.
- (2) Za provođenje nesmetanog nadzora iz stavka (1) ovog članka odgovoran je direktor subjekta nadzora, a prilikom provođenja nadzora nad povezanim osobama na tržištu osiguranja nadležan je direktor ili osoba određena statutom.
- (3) Dokumentacija, podaci, informacije i saznanja do kojih se dođe u postupku nadzora predstavljaju službenu tajnu.

II. VRSTE, NAČIN I POSTUPAK PROVOĐENJA NADZORA

A. Vrste i način provođenja nadzora

Članak 7.

(Vrste i način provođenja nadzora)

- (1) Vrste nadzora koje provodi Agencija za nadzor su: neposredan nadzor, posredni nadzor i posebne istrage.
- (2) Posredan nadzor se provodi u sjedištu Agencije za nadzor prikupljanjem, pregledom, analizom i provjerom dostavljenih izvješća, obavijesti, dokumentacije i podataka, koja podrazumjeva analizu statističkih i financijskih izvješća, ili po potrebi dodatnih izvješća i informacija, kontinuiranim praćenjem poslovanja i uočavanjem promjena u poslovanju subjekta nadzora.
- (3) Neposredan nadzor se provodi u prostorijama subjekta nadzora, pregledom akata,

poslovnih knjiga, dokumentacije i drugih evidencija subjekata nadzora i povezanih osoba.

- (4) Posebne istrage se provode temeljem saznanja da postoji osnovana sumnja o nezakonitom i nepravilnom poslovanju ili postupanju subjekata nadzora i kada se osnovano vjeruje da se dokumenti skrivaju u cilju prikrivanja nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju ili da postoji sumnja da je počinjeno krivično djelo, odnosno da bi dokumenti mogli biti uništeni ili izmijenjeni kako bi se prikrile nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju ili počinjenje krivičnog djela, kojom prilikom Agencija za nadzor oduzima ili kopira dokumente.
- (5) Posebna istraga iz stavka (4) ovog članka može se provoditi i temeljem prijave treće osobe koja mora biti obrazložena i potkrepljena činjenicama iz kojih proizilazi osnovana sumnja za radnje iz stavka (4) ovog članka.
- (6) Agencija za nadzor, prilikom obavljanja neposrednog nadzora i posebnih istraga, ima pravo ulaziti u poslovne prostorije subjekta nadzora.

B. Dinamika provođenja nadzora

Članak 8. (Dinamika nadzora)

- (1) Prema dinamici i učestalosti obavljanja neposrednog nadzora i posrednog nadzora, Agencija za nadzor provodi: kontinuirani nadzor, redoviti nadzor i izvanredni nadzor.
- (2) Kontinuirani nadzor se vrši stalnim praćenjem poslovanja i aktivnosti subjekata nadzora na tržištu osiguranja, proučavanjem stanja i kretanja na tržištu osiguranja i stalnom analizom izvješća i druge dokumentacije koju su subjekti nadzora dužni dostavljati Agenciji za nadzor sukladno odredbama zakona, podzakonskih akata i drugih propisa.
- (3) Redoviti nadzor se provodi sukladno operativnom planu rada Agencije za nadzor na temelju godišnjeg plana rada Agencije za nadzor, a koji može biti posredan i neposredan. Podaci o redovitom nadzoru iz operativnog plana rada Agencije za nadzor nisu dostupni javnosti.
- (4) Izvanredni nadzor se provodi u slučajevima kada Agencija za nadzor utvrđuje je li subjekt nadzora postupio po rješenju Agencije za nadzor o otklanjanju nezakonitosti ili nepravilnosti u poslovanju, na temelju prijave o nepravilnom i nezakonitom poslovanju ili postupanju subjekata nadzora, prije ili nakon obavljenog prijenosa portfelja, prije otvaranja redovite ili prinudne likvidacije društva za osiguranje ili reosiguranje. Podaci o izvanrednom nadzoru nisu dostupni javnosti.
- (5) Izvanredni nadzor se provodi kao neposredni nadzor i posebna istraga.

C. Postupak provođenja posrednog i neposrednog nadzora

Članak 9. (Postupak nadzora)

- (1) Postupak nadzora obuhvaća sve radnje poduzete u cilju utvrđivanja relevantnih činjenica i okolnosti u predmetnom nadzoru.
- (2) Ovlaštene osobe Agencije za nadzor imaju pravo, od subjekta nadzora, bez ograničenja, zahtijevati stavljanje na uvid i dostavljanje akata sukladno članku 6. stavak (1) ovog Pravilnika.

Članak 10.
(Posredni nadzor)

- (1) Posredni nadzor se provodi kontinuiranim pregledom i analizom statističkih, finansijskih i dodatnih izvješća, te druge dokumentacije koju subjekti nadzora sukladno podzakonskim aktima i dodatnim zahtjevima dostavljaju Agenciji za nadzor.
- (2) Posredni nadzor provodi najmanje jedna ovlaštena osoba Agencije za nadzor.
- (3) U slučaju uočenih nezakonitosti i/ili nepravilnosti u poslovanju sačinjava se zapisnik o nadzoru koji sadrži nalaz.
- (4) Nalaz sadrži podatke s detaljnim opisom činjenica u pregledu predmeta nalaza, izvore na temelju kojih su činjenice utvrđene i druge relevantne podatke, kao i pravnu kvalifikaciju uočenih nezakonitosti i/ili nepravilnosti u odnosu na propis, a u ovisnosti od predmeta nadzora i subjekta nadzora.

Članak 11.
(Neposredni nadzor)

- (1) Redoviti neposredni nadzor ili izvanredni nadzor pokreće se zaključkom koji donosi direktor Agencije za nadzor.
- (2) Posebna istraga pokreće se zaključkom koji donosi direktor Agencije za nadzor, uz konzultaciju sa stručnim kolegijem Agencije za nadzor o čemu se sačinjava poseban zapisnik.
- (3) Zaključak iz st. (1) i (2) ovog članka obvezno sadrži:
 - a) naziv subjekta nadzora,
 - b) mjesto provođenja nadzora,
 - c) predmet nadzora, koji mora biti konkretno određen,
 - d) podatke o ovlaštenim osobama koje će obaviti nadzor, s određivanjem koordinatora nadzora,
 - e) vrijeme trajanja nadzora i rok za izradu zapisnika o nadzoru.
- (4) Redoviti neposredni nadzor i izvanredni nadzor provode najmanje dvije ovlaštene osobe Agencije za nadzor.

Članak 12.
(Obavijest o nadzoru)

- (1) Na temelju zaključka iz članka 11. stavak (1) ovog Pravilnika sačinjava se obavijest o redovitom nadzoru ili izvanrednom nadzoru.
- (2) Obavijest iz stavka (1) ovog članka, osim u slučaju izvanrednog nadzora, dostavlja se subjektu nadzora najkasnije 10 dana prije datuma određenog za početak nadzora, s pozivom članova uprave subjekta nadzora na usmeni razgovor u Agenciju za nadzor, kojem prisustvuje i direktor Agencije za nadzor, a u vezi s planiranim nadzorom.
- (3) Za posebnu istragu ne dostavlja se obavijest u roku predviđenom u stavku (2) ovog članka.
- (4) U slučaju izvanrednog nadzora, koordinator nadzora uručuje subjektu nadzora obavijest o nadzoru neposredno prije početka nadzora.

Članak 13.
(Sačinjavanje zapisnika o nadzoru)

- (1) Po provedenom nadzoru (posrednom i neposrednom) ovlaštene osobe sastavljaju zapisnik o nadzoru.

- (2) Zapisnik o nadzoru iz stavka (1) ovog članka obvezno sadrži:
- a) podatke o subjektu nadzora;
 - b) predmet nadzora;
 - c) temelj za pokretanje postupka nadzora;
 - d) vrijeme i mjesto nadzora;
 - e) podatke o osobama koje su prisustvovala neposrednom nadzoru i njihovoj funkciji kod subjekta nadzora;
 - f) podatke o ovlaštenim osobama Agencije za nadzor koje su provele postupak nadzora;
 - g) popis zakonske regulative na temelju koje se obavljao nadzor,
 - h) podatke o odgovornoj osobi,
 - i) nalaz, koji sadrži podatke iz članka 10. stavak (4) ovog Pravilnika;
 - j) pouku o pravu na prigovor iz članka 15. ovog Pravilnika;
 - k) broj protokola i datum;
 - l) potpisi ovlaštenih osoba Agencije za nadzor.

Članak 14.

(Rokovi za sačinjavanje zapisnika)

- (1) Ovlaštene osobe koje su izvršile nadzor, dužne su sačiniti i potpisati zapisnik o nadzoru u tri primjerka.
- (2) Zapisnik o izvršenom neposrednom nadzoru sačinjava se u roku od 20 dana od dana poduzimanja zadnje radnje na utvrđivanju činjeničnog stanja.
- (3) U opravdanom slučaju u cilju utvrđivanja činjeničnog stanja pri razmatranju dokumentacije i izradi zapisnika, najmanje dvije ovlaštene osobe Agencije za nadzor (od toga jedan član je koordinator nadzora) u cilju pribavljanja dodatne dokumentacije odnosno neposrednog uvida u akte, mogu otići u nadzor u prostorije subjekta nadzora uz usmenu obavijest upućenu subjektu nadzora.
- (4) Izuzetno, rok iz stavka (2) ovog članka može se produžiti odlukom direktora Agencije za nadzor na prijedlog koordinatora nadzora koje je predmetni nadzor izvršio i uz suglasnost pomoćnika direktora, a najduže do 15 dana.
- (5) Zapisnik se dostavlja direktoru i predsjedniku nadzornog odbora subjekta nadzora pravne osobe, direktoru i predsjedniku upravnog odbora Zaštitnog fonda Federacije BiH, odnosno direktoru društva za posredovanje u osiguranju, fizičkoj osobi - posredniku u osiguranju, fizičkoj osobi - ovlaštenom aktuaru, u roku od tri dana od dana sačinjavanja istog.

Članak 15.

(Rokovi za prigovor subjekta nadzora)

- (1) Subjekt nadzora ima pravo prigovora na zapisnik o nadzoru.
- (2) Prigovor iz stavka (1) ovog članka se dostavlja Agenciji za nadzor osiguranja u roku od 10 dana od dana prijema zapisnika o nadzoru.
- (3) Ukoliko subjekt nadzora ne podnese prigovor u propisanom roku, smatra se da je suglasan s nalazom konstatiranim u dostavljenom zapisniku o nadzoru.

Članak 16.

(Odlučivanje o prigovoru subjekta nadzora)

- (1) O prigovoru na zapisnik o nadzoru Agencija za nadzor odlučuje u roku od 10 dana od dana prijema istog u ukoliko je potrebno sačinjava dodatak zapisniku o nadzoru.

- (2) Na dodatak zapisnika o nadzoru subjekt nadzora nema pravo prigovora.

Članak 17.

(Posebne odredbe)

- (1) U slučaju saznanja da postoje osobe koje obavljaju djelatnost osiguranja bez potrebnih odobrenja, Agencija za nadzor će provesti nadzor radi utvrđivanja takvih činjenica.
- (2) Ukoliko se nadzorom utvrdi točnost saznanja navedenih u stavku (1) ovog članka, Agencija za nadzor će poduzeti sve potrebne aktivnosti sukladno zakonskim i podzakonskim aktima kako bi ta osoba prestala s radom i bila sankcionirana zbog takvog postupanja.

Članak 18.

(Mjere nadzora)

- (1) Agencija za nadzor nakon provedenog nadzora i utvrđivanja činjeničnog stanja, nalaže mjere nadzora (u daljnjem tekstu: Akti).
- (2) Akti iz stavka (1) ovog članka sadrže operativna ograničenja obuhvaćena nadzorom, pojedinačne naloge, rokove trajanja ograničenja, rok izvršenja naloga, naredbi, zahtjeva i drugih akata koji predstavljaju službenu tajnu.
- (3) Akte iz stavka (1) ovog članka Agencija za nadzor izdaje u formi rješenja, koje je konačno i protiv koga se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

Članak 19.

(Postupanje subjekta nadzora po mjerama)

- (1) Subjekt nadzora dužan je, u roku utvrđenom u Aktu Agencije za nadzor, otkloniti utvrđene nezakonitosti i/ili nepravilnosti i Agenciji za nadzor dostavi izvješće o izvršenju naloženih mjera.
- (2) Uz izvješću iz stavka (1) ovog članka prilažu se isprave i dokazi.
- (3) Agencija za nadzor može, na temelju izvješća iz stavka (1) ovog članka, izvršiti nadzor (kontrolu) izvršenja mjera, u obujmu koji je neophodan, u cilju utvrđivanja jesu li nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene.
- (4) Ukoliko je izvješće iz stavka (1) ovog članka nepotpuno Agencija za nadzor može naložiti dopunu izvješća s rokom za dostavljanje.
- (5) U slučaju da se na temelju izvješća utvrdi da nezakonitosti i/ili nepravilnosti nisu otklonjene Agencija za nadzor poduzima druge mjere sukladno Zakonu.
- (6) U slučaju da se na temelju izvješća i kontrole izvršenja mjera, utvrdi da su nezakonitosti i/ili nepravilnosti otklonjene ili djelimično otklonjene, Agencija za nadzor donosi rješenje.

III. SLUŽBENA LEGITIMACIJA

Članak 20.

(Ovlaštene osobe Agencije za nadzor)

- (1) Ovlaštena osoba Agencije za nadzor koja provodi nadzor ima službenu legitimaciju.

- (2) Službena legitimacija iz stavka (1) ovog članka je javna isprava kojom se dokazuje ovlaštenje za provođenje nadzora u smislu ovog Pravilnika i identitet osobe koja je ovlaštena da provodi nadzor.
- (3) Ovlaštena osoba Agencije za nadzor je dužna da prilikom nadzora pokaže službenu legitimaciju subjektu nadzora.

Članak 21.
(Službena legitimacija)

- (1) Direktor Agencije za nadzor će posebnom odlukom propisati izgled, sadržaj, uvjete, zamjenu te prestanak važenja službene legitimacije.
- (2) Izdanim službenim legitimacijama nadležni odjel Agencije za nadzor vodi posebnu evidenciju.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 22.
(Praćenje izvršenje mjera)

Ovlaštene osobe Agencije za nadzor koje su obavile posredni i neposredni nadzor, na temelju kojih je izdato rješenje s mjerama prema subjektu nadzora, prate i vode evidenciju o izvršenju naloženih mjera i rokovima.

Članak 23.
(Primjena drugih zakona)

Na postupak provođenja nadzora primjenjuju se odgovarajuće odredbe Zakona o upravnom postupku, ako Zakonom o osiguranju, Zakonom o posredovanju u privatnom osiguranju, Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obveznom osiguranju od odgovornosti i ovim Pravilnikom nije drugačije uređeno.

Članak 24.
(Postupci)

Postupci nadzora koji nisu završeni u vrijeme stupanja na snagu ovog Pravilnika okončat će se prema odredbama Pravilnika o nadzoru („Službene novine Federacije BiH“, broj 99/15), ako nisu u suprotnosti s Zakonom o osiguranju, Zakonom o posredovanju u privatnom osiguranju i Zakonom o osiguranju od odgovornosti za motorna vozila i ostale odredbe o obveznom osiguranju od odgovornosti.

Članak 25
(Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaje važiti Pravilnik o nadzoru („Službene novine Federacije BiH“, broj 99/15).

Članak 26.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“.

P R E D S J E D N I K
S T R U Č N O G S A V J E T A

mr.sci. Edita Kalajdžić

Broj: 021-2951-1/17
Sarajevo, 27.10. 2017. godine